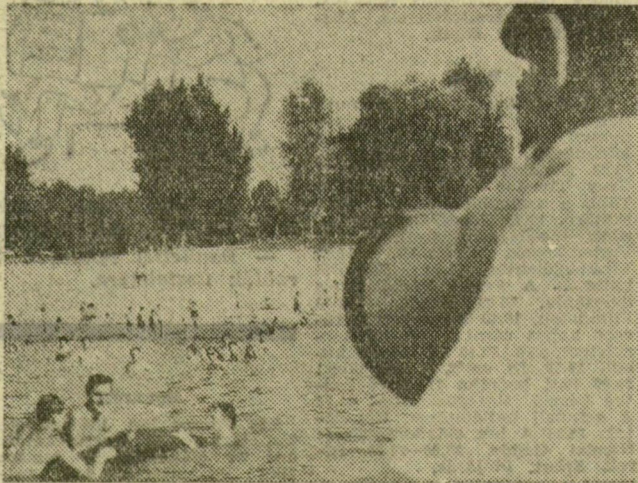

Életvédelem a Tiszán

Szeretjük a Tiszát, mi szegediek különösen, forró nyári napokon felüdülést, pihenést jelent számunkra. Sajnos, kegyetlen is tud lenni, szeszélyes partjai, örvényei halálos veszélyt jelentenek a könnyelmű fürdőzők számára. A vízrendészeti őrs motoros járőrszolgálatát szinte szünet nélkül járja a vízet, figyelmeztetve és büntetve, ha kell, sajnos, nem mindig eredménnyel. Elkísértük a kék-fehér motorcsónakot járőrútján, hogy be- számoljunk olvasóinknak a Tiszán szerzett tapasztalatokról.

A gumimatrac „veszélyes jármű”! Csak sekély vízben használható, a három jókedvű fiatalember mégis mély vízbe merészkedik vele. Demeter János főtörzsőrmester kézi hangszóróval figyelmezteti őket.

A Sárga üdülőtelepen látványos bemutatót rendeznek a jövő műugró bajnokai. Kár, hogy tilos helyen teszik ezt, a víz alig egy méteres.

„Fürödni életveszélyes és tilos”. Ez áll a táblán, a tábla a parton kidőntve, az örvényes Maros-torkolatban. A mély vízben fiatalemberek fürödtek — fejenként húsz forintot fizettek érte.

— Ott fulladt be az a férfi is — mutatja Demeter főtörzsőrmester a halálos baleset színhelyét, a Tisza közepéről kihálászott fiatalembereknek. Szigorúan tilos átúszni a Tiszát, ők is tudták, mégis megtették, a motorcsónak azonban gyorsabban érte el őket, mint ők a tulsó partot.

Írta és fényképezte: Somogyi Károlyné

Gyermekekfejjel a gyárban

Elröpül az idő; egyszer csak ballagási énekkel búcsúzkodnak az iskolától a nyolcadikosok. Aztán, ki hová...

Vannak, akik nem mennek középiskolába, vagy szakmunkásképző intézetbe. Még szinte gyerekfővel idejönnek a gyárba. Napi négy vagy hat órai munkára, havi 350, vagy 500 forint keresetért.

Albérletben

A szegedi kenderfonógyárban, közel 1400 munkás között mindössze 27 az ilyen fiatalok, — ahogy mondani szokták, „munkásfi”. Ebből is látható, hogy az igazi utánpótlást nem ők jelentik. Az ő kezük munkája, meggyökerezésük, betanított munkássá válásuk természetesen mégsem lehet közömbös a gyárnak.

Hogyan is élnek, dolgoznak ezek a gyerekek? Ha szegediek, könnyebben, ha vidékiek, már nagy nehézségekkel küszködve. Itt van például a kis Bicsi Borbála, aki tavaly május óta dolgozik a fonógépek között. Hatórás műszakban 500 forintot keres. Marosillei, s egy földijével, Tamás Rozikával lakik együtt albérletben egy petőfitelepi kis szobában. 150 forint a lakbér, de most mássikba költöznek, ahol 250-et kell fizetni. De legalább „minden van”.

Étkezés? Főzőcskéznek a hazaiból albérleti szobájukban. A 400 forintos támogatás is elfér otthonról havonta, és segít időnként a gyárban dolgozó három családtag is.

— Egy hónap múlva „nagykorúsítva lesz” — mondják a munkaügyi osztályon. — Akkor üzemorvosi engedély alapján nyolc órában dolgozhat már. Boriska számít az ezer-ezerkétszáz forintos keresetre. Mikor idejött — egy évig otthon maradt a nyolcadik osztály után — csak ideiglenes megoldásnak tekintette az elhelyezkedést. Most már végleg maradni akar. A gyár tehát ez esetben nevelt magának egy munkásnőt.

„Gyorsan leszedni...”

Tóth Ilona szegedi. Szédő-lány a vizesfonóban. Tavaly év végén, ahogy mondani szokták, egyenest az iskolából jött. Így beszél a munkájáról.

— Nagyon gyorsan kell leszedni a csévéket, hogy minél kevesebbet álljon a gép. Azért nem tartom jónak, mert piszkos, vizes. Ha betöltöm a tizenhatot, átme- gyek anyukámékhöz a ruhagyárba.

Arra a kérdésre, hogy az ifjúsági szervezet foglalkozott-e velük, munkásifikkal,

fejrázás a válasz. Nemcsak az ő, hanem a többiek részéről is. Ezek után az sem meglepő, hogy az öt fiatal közül egyik sem ismeri a KISZ-titkárt. Pedig mind legalább egy éve dolgoznak itt.

Ilonka arra vár, hogy a munkáskort elérve, másutt helyezkedhessen el. Megkér-dem, itt maradna-e, ha úgynevezett tisztább beosztásban dolgozhatna. — Igen — feleli. De ez nem hangzik meggyőzően.

Kötelekék

— Kevés ez az ötszáz forint.

— Ha téged hatalmazna fel rá a miniszter; emelnéd?

— Persze.

— Mennyivel?

— Hát... — gondolkodik el Kurucsa Rozália, aztán kivágja: — Ki mennyit dolgozik, aszerint.

Tavaly ballagott, április óta van itt. Közben?

— A cipőgyárban voltam tanuló. Nem szerettem. Sokat követeltek tőlünk. Itt azért jobb; édesanyám is itt dolgozik az anyagmentőben, meg testvéreim is vannak itt.

Családi kör, írta az élet. Nekem tetszik, ahogy előbuknának itt is, ott is a vérségi kötelekék a szakmaválasztás mellett. Rozika is ide kötődött a gyárhoz. A keveselt ötszáz forint fejében is.

Bejárósors

Kapás Ilona bejáró. Hajnali háromkor kel, indul Szegedre Kistelekről, s fél

négy tájban ülhet ismét vonatra délután. Nehéz volt megszokni a bejárást, nagyon fáradtságos. Inkább az albérlet, ez a terve. Meg az, hogy estin elvégezze a gyors- és gépiro tanfolyamot.

Redenczki Imre anyaghor-dó, fogós munkát végez. Októbertől májusig ötszázért, azóta ezerhatszáz forintért. Földéakról hozza, oda is viszi vissza naponta őt is a gyár bódés kocsija.

— Folyamatban van ennek a kicserélése autóbuszra. — Szól közbe magyarázólag a munkaügyi osztály képviselője.

— Két éve, ahogy hallom — hirtelenkedik Imre a válasszal.

Kemény legénynek látszik ez a fiú, az élet gyúrta ilyen-né. Szülei elváltak, akkor hagyta ott az ipari tanuló iskolát. Nagyanyjánál él.

— Ha osztálylakatosnak bevennének ide, akkor végleg megragadnék a gyárban. Van kedvem hozzá, dolgoztam már lakatosak mellett.

Nincsenek sokan ezek a gyerekek itt se, másutt se. Azért érdemes volna sorsukkal egy kicsit többet törődni. Lehetne jobban differenciálni a béreket is, esetleg úgy, ahogy Kurucsa Rozika mondta. Az arra érdemeseknek esetleg lehetne különféle juttatásokat adni. Persze annak, aki megérdemli, s nem „lép le” egy-két hónap után.

Ez azonban legyen közös ügy, s a fiatalokról lévén szó, kíváncsok, hogy a KISZ-szervezet is tekintse feladatának a gyár „gyermekeivel” való törődést. Mert csak a gondoskodás nevelhet belőlük szorgalmas és hűséges felnőtteket — ugyancsak a gyár számára.

Simai Mihály

Autósok öröme

Jó ütemben épül a Gép-járműjavító ktsz Cserzy Mihály utcai új szervizállomása. A két és félmillió forintos beruházással készülő két-két állású szervizállomás „áteresztő” rendszerben fog üzemelni. Az első állomáson hidraulikus emelő segítségével alsó-felső samponos mosást végeznek, míg a második állásban az olajcserére, zsírozásra kerül sor. Itt kisebb javításokat is elvégeznek, valamint több vizsgáló és mérőműszer áll majd az autósok rendelkezésére, köztük egy fékhatásmérő is. Az összesen 170 ezer forintos műszereken külön erre a célra képzett szakemberek dolgoznak majd. Ha váratlan akadály nem jön közbe, január elsején munkába áll a ktsz új szervizállomása.

Ritka könyvek

Perzsa nyelvű ritka könyvek gyűjteményét adta át a Kirgiz Tudományos Akadémának egy kirgiziai faluban élő idős ember. Ősének végakarata szerint eddig a köztársaság déli részén, sziklák között levő rejtékhelyen őrizte a könyveket. A gyűjteményben, amelyből a 76 esztendő Ma-zarmat Dzsollobajev falusi tanító most megvált, megtalálható Mirhonda „A tisztaság kertje” című, a XV. századból származó főlíansa, egy középkori munka Közép-Ázsia történetéről, több XVI. századbéli kézirat és más értékes ritkaságok.

NDK-ba kéne menni...

Karl-Marx-Stadtba? Drezdába? Mert ide, a Német Demokratikus Köztársaságnak ebbe a két, már nemcsak neve, földrajzi fekvése, de gyárainak címe szerint is jólismert városába invitálja szűkebb hazánk lányait-fiait most Szeged Város Tanácsának munkaügyi osztálya...

Invitálta őket már tavaly is! Akkor pontosan hatvanan utaztak ki a két város ipari körzetébe. Ez a hatvan fiatal volt a helyfoglaló, az úttörő, aki belekóstolt, milyen is a szülői háztól távol, idegen beszédű emberek között egyszerre nyelvet is, szakmát is tanulni.

Az első kiröppenők sikerrel jártak. Nagyonbbrészt szakmájuk szerinti munkát kaptak, s első keresetük sem volt szegyeinni való. A Drezda melletti Radebau ifjú magyarjai 508 márkás átlagfizetéssel dicsekedhettek. Aki ismeri az NDK pénzének vásárlóerejét, annak aligha kell bizonygatni, mennyit is ér ez a havi 508 márka. Ami pedig

a fentebb említett szakma szerinti elhelyezkedést illeti: a nem képesítésük szerinti munkahelyen dolgozók átlagfizetése csupán néhány, nagyon elfoglalt követségi ember tartja odakint nyilván. Fiatal, épphogy egy-éves a „kiutaztatási” akció — aligha szerveződhetett még meg egy nagyobb apparátussal működő „érdekvédelmi hálózat”. Idő — több idő — kell ehhez is!

Nem csoda, hogy az idén meghirdetett újabb akció igen nagy visszhangot keltett. Kisebtfajta zárandokhely lett a munkaügyi osztályon Pál Dezső főelőadó szobája, ahol az érdeklődők legapróbb kérdéseikre is pontos választ kaptak.

A legtöbbször természetesen a katonai szolgálat alól való felmentés körülményeit tudakolták. Hogy a kép egészen világos legyen, idemá-soljuk a Honvédelmi Minisztérium nemrég közreadott, tájékoztató jellegű közlését. Tehát: a jelentkezők felső korhatára 26 év. A sorköteles 18—23 éves fiatalok közül azok, akik legalább 6 hónapos vagy annál hosszabb idejű sorkatonai szolgálatot teljesítettek, továbbá, akik katonai szolgálata egészségügyi okból nem alkalmasak, megkötés nélkül jelentkezhetnek az NDK-ba. Az 1949—50-es születésű fiatalok — a gépjárművezetői tanfolyamot végzők, valamint ilyen igazolvánnyal rendelkezők kivételével — a kiutazás tartamára szolgálathasználatban részesülnek. Nem részesülhetnek szolgálathasználatban

az 1949-ben született fiatalok közül az elektromos és híradással kapcsolatos szakképesítéssel rendelkezők és a technikusok.

Hogy fest ezek után az idei „tagtoborzás”?

Nagyonbbrészt már megteltek a kapott keretek. A lányoknál a fonó, szövő szakmákások további jelentkezését várják, a fiúknál pedig asztalosokban van még hiány. S úgy fest a helyzet lesz is! A Csongrád megyei Építőipari Vállalat ugyanis — ahonnan a fiatal asztalos szakmunkások zöme jöhetne — egyszerűen nem hajlandó kiadni a kikívánczozókat. S épp így a textilművek meg a kenderfonó illetékesei is, akik a szövő, fonó szakmunkások kiutazásának útját vágják el.

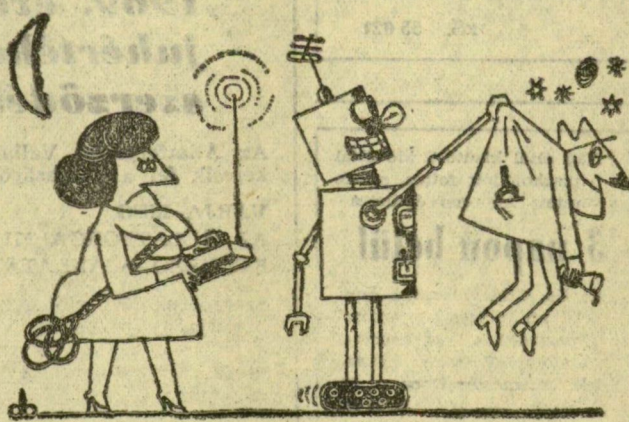
Ilyenformán Csongrád megye és Szeged „keretéből” hiányzik még 35—40 asztalos s a szövők-fonók közül is még jópár lány! Rajtuk kívül különböző vegyipari szakmák jövődó ismerőit is szívesen felírják a kiinduló listájára. Legalább 25 „vegyészjelöltre” volna sürgősen szükség...

Sürgősen, mert a jelentkezések lezárása vésszen közeleg. Ahogy Pál Dezső, az NDK-sok ügyeinek intézője mondja, a legjobb akaratuk szerint sem várhat tovább július 20-nál: akkorra végleges listazárást kell csinálnia!

Még néhány fontosabb tudnivalók! A fiatalok természetesen az idén is három évre mennek; szövők, fonók, a bútorszakma dolgozói október 31-én, a „vasasok” pedig jövő év január 3-án indulnak út-nak.

A. L.

Programozás

VASÁRNAP,
1968. JÚLIUS 14.

DEL-MÁGYARORSZAG 9